

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, in petnajstega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40.—, za pol leta Din 20.—, za četrt leta Din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 11.467.

List za državne nameščence in upokojeence.

Rimsko pravo in tramvaj

Pazimo na našo mladino!

Iz zagrebškega »Našega Glasu« objavljamo naslednji značilni članek, ki bo gotovo zanimal tudi naše bralce.

V Beogradu se je dne 14. novembra vršila na sreskem sodišču zelo zanimiva razprava. Neki poštni uradnik je zaradi nepazljivosti uslužbenec padel s tramvaja, na katerega je skočil proti predpisom. Tramvaj mu je zdrobil stopalo. Na uradnikovo tožbo so se na obtožni klopi znašli voznik tramvaja Ilija Jeremić in sprevodnik Cvetko Marinković, pravnik. Po dovršeni razpravi je bil voznik obsojen na 6 mesecev strogega zaporu pogojno na 3 leta, medtem, ko je bil sprevodnik oz. pravnik Cvetko Marinković oproščen obtožbe. Ko mu je bila razsodba sporočena, mu je sodnik dobesedno dejal:

«Zdaj vzemite v roke rimsko pravo — in kar najdlje stran od tramvaja!»

Kar najdlje stran od tramvaja! S tem vprašanje dijaka Cvetka Marinkovića, ki se je moral na tak način vzdrževati, nikakor še ni rešeno. Če pomislimo, da je današnji tramvajski sprevodnik in kandidat prava Cvetko Marinković po srečno opravljenih diplomskih izpitih postal državni ali samoupravni uradnik, se je zaveda zanj končala srečno in častno. Vendar pojav tramvajskega sprevodnika — akademika neusmiljeno spominja na strahovito revščino v vrstah naših visokošolcev. Zato je potrebno, da na kratko primerjamo te naše razmere z inozemskimi.

V Ameriki je nekaj desetstisočev dijakov, ki dan za dnem ne vedo, kje bodo prenočevali, kje bodo — če bodo sploh — kosili ali večerjali. Amerika sploh ne pozna socialnega skrbstva in tako se more opaziti, kako dijaki npr. prestano iščejo slučajne zaposlitve. Najbolj pogostoma se dogaja, da dijaki služijo kot natakariji, kjer morajo od jutra do večera poslušati oni strahoviti »hurry up« — le hitro! Nočemo se na tem mestu baviti z ameriškimi razmerami, ker je na vse zadnje miselnost ameriškega občinstva drugačna kot naša, tako da se more tam smatrati marsikaj kot naravno, kar je pri nas izključeno.

Na Nemškem so se v zadnjih letih zaradi pridobitne krize in hipertrofije izobraženstva pojavili tako zvani »Werkstudenti«, ki pa niso v tako obupnem položaju, kakor njihovi ameriški tovariši. Ti »Werkstudenti« opravljajo najtežja dela po tovarnah kot n. pr. topilnicah železa, tovarnah za letala, ali pa si pridobe tam vsaj tehniško izobrazbo, ki jim kesneje, ko dosežejo kako diplomu, dobro služi. O hipertrofiji inteligence v Nemčiji se je pa že toliko pisalo, da o tem ni treba vnovič poročati.

V Avstriji razmere niso dosti boljše, vendar dijaki med fakultetnimi stu-

dijami ne trpe toliko kot v Nemčiji ali Ameriki. V Avstriji se pokažejo strašno težke razmere običajno šele po končanih studijah, ker je za Avstrijca danes skoro nemogoče, da bi dobil službo, ki ustreza v studij vložnemu trudu. Zato je najboljši dokaz dejstvo, da so po vseh avstrijskih mestih med varnostnimi stražniki doktorji prava, ki zaradi popolnega pomanjkanja konceptnih službenih mest opravljajo stražniško službo. Tako je samo na Dunaju 88 stražnikov, ki so doktorji prava. Celo v nedavno ustanovljeni tako zvani »kanalski brigadi«, ki se bori s podzemskimi zločinci in tihotapci, sta dva doktorja prava, ki se morata posluževati revolverja in plinske maske namesto peresa.

Na Francoskem so neštevilni bolničarji, brivci ali odstranjevalci kurjih oči, ki so ali doktorji medicine ali pa so vsaj dovršili medicinske nauke, a nimajo upanja na kakšno službo, ki bi ustrezala njihovim studijam.

V ostalih evropskih državah razmere niso znatno boljše, povsod se kaže proletariziranje inteligence in mladine. Zmerom je bilo mnogo revnih dijakov in akademikov, ki so se borili za obstanek in jih bo tudi zmerom dovolj, toda normalni tip dijaka je instruktur za latinščino ali grščino, prefekt, risar ali slikar. Zato se nam zdi, da usoda našega tramvajskega sprevodnika Cvetka Marinkovića še ni najhujša. Po vsem povedanem se vidi, da dijaške razmere v Jugoslaviji še niso tako obupne kakor v drugih evropskih državah ali celo v Ameriki. Pri nas se vsaj doslej še ni slišalo o dijakih, ki bi bili natakariji ali tovarniški delavci, toda položaj je tudi pri nas dovolj težak in zahteva največjo pozornost. Nikakor se ne bi smelo dogajati, da od bodočih javnih nameščencev vsak drugi med studijami opravlja tako službo, ki ni nikakor v skladu z bodočim položajem državnega uradnika.

»Vzemite v roke rimsko pravo in kar najdlje stran od tramvaja!« Ta vzklik je postal morda značilen rek za dandanašnje čase in kaže, da nekaj ni v redu pri izboranju poklicev. Morda bi bilo bolje za sprevodnika Cvetka Marinkovića, če bi mu bil sodnik rekel: »Zdaj pustite rimsko pravo in posvetite se popolnoma tramvaju!« Do tega pa ne bo prišlo, dokler bo v nas vsaj še sled ideala in težnje po napredku. Na odločujoče činitele pa apeliramo naj ne bo preveč dijakov, ki bi si morali služiti svoj kruh, ker krepak in ponosen uradniški podmladek ustvarja krepko uradništvo, ki se bo zavedalo, da tvori stebre krepke države. Močna država pa ni samo naše upanje, temveč upanje tudi bodočih generacij. Zato pazimo na naše dijake, bodoče državne in samoupravne uradnike, v interesu naše močne Jugoslavije!

Državno računovodstvo

(Nadaljevanje.)

Člani uprave so odgovorni kot pooblaščenec države za svoje odloke, predloge in mnenja. Ti jamčijo solidarno za škodo, ki bi nastala vsled nevestnega ali malomarnega izpopolnjevanja svojih dolžnosti, v kolikor pri izdavanju dotičnega odloka niso podali svoje ločeno mišljenje. Člani uprave se ne morejo vzdržati glasovanja oziroma sodelovanja pri izdajanju odlokov, predlogov in mnenj uprave, svojo odsotnost pa morajo opravičiti. Članom uprave pripada nagrada za njihovo delo. Obliko in višino nagrade odreja

resortni minister v sporazumu z ministrom za finance. (§ 188.)

Za vsak odlok ministra kot vrhovnega upravitelja podjetja je potreben predlog oz. mnenje uprave. Kolikor se minister v svojem odloku oddalji od predloga ali mnenja uprave, toliko so člani uprave oproščeni odgovornosti, ki jo sicer nosijo za vse svoje odloke, predloge in mnenja (§ 189.)

Po potrebi predvideva uredba o organizaciji posebni nadzorni svet za kontrolo nad upravo. Nadzorni svet obstoji iz treh do petih članov, ki jih

nastavlja minister kot vrhovni upravitelj podjetja. Nadzorni svet dostavlja svoja poročila o izvršenih pregledih ministru, upravi in glavni kontroli. — Kjer obstoji nadzorni svet, so člani uprave izvzemši direktorja oz. upravnika prosti vsake odgovornosti, kolikor se nanaša na računsko in knjigovodstveno kontrolo nad podjetjem. Glede odgovornosti in nagrade članov nadzornega sveta se uporablja predpis § 188. tega zakona (§ 190.)

Poslovno leto drž. pridobitnih podjetij in ustanov se sklada z državnim proračunskim letom. Za vsako spremembo v tem pogledu je potrebna odločba ministrskega sveta, izdana na predlog pristojnega ministra po zaslišanju ministra za finance (§ 191.)

Drž. pridobitna podjetja, ki prejemajo dotacijo (§ 32), pokrivajo svoje stroške prvenstveno s lastnimi dohodki. Kolikor jim ti primanjkujejo, se morejo poslužiti dotacij.

O svojem poslovanju vodijo računске knjige po načelih dvostavnega knjigovodstva, da morejo ob vsakem času ugotoviti stanje imovine in kretanje dohodkov in izdatkov. Od tega so izvzeta samo ona pridobitna podjetja in ustanove, ki imajo pretežno pridobitveni značaj in ki ne razpolagajo s svojimi lastnimi sredstvi. (§ 183. odst. 2 in § 193.)

Poslovanje drž. pridobitnih podjetij in ustanov se mora vršiti po določenem načrtu, ki služi za podlago letnemu proračunu izdatkov in dohodkov. Podjetja, ki ne razpolagajo s svojimi lastnimi sredstvi, ne izkazujejo v proračunu izdatkov in dohodkov onih investicijskih izdatkov, ki jih vrše v breme izvršenih in odobrenih rednih odpisov temveč samo tiste, ki so jim odobreni radi povečanja njihove osnovne glavnice (§ 18). Za sestavo predloga budžeta in njegovo izvršitev veljajo tudi za drž. pridobitna podjetja in ustanove odredbe poglavja I (o drž. budžetu) — (§ 194.)

Da ugotovi podjetje svojo osnovno in obrtno glavnico, mora poprej sestaviti oceno svojega premoženja. Pri oceni svojih premoženjskih objektov se morajo držati sledečih navodil:

1. Osnovna aktiva se ocenjujejo pri ugotovitvi osnovne glavnice po svoji prometni vrednosti, potem pa se postopa z njo po § 196 in § 201 tega zakona.

2. Obrtna aktiva se ocenjujejo tako-le:

a) gotovina po minimalni vrednosti, tuje valute pa po njihovem povprečnem kurzu v zadnjem mesecu poslovnega leta.

b) potrošni material in zaloge sirovin največ po nabavni ceni, upoštevajoč stroške dovoza in spravljanja v skladišča.

c) zaloge izdelkov (poluizdelkov in izvršene robe) po ceni proizvodnje, če je nižja kot tržna cena, sicer največ po tržni ceni.

d) vrednostni papirji se obračunavajo po povprečnem kurzu v zadnjem mesecu poslovnega leta pri podjetjih, ki jim služijo kot predmet poslovanja, pri ostalih pa največ po nabavni ceni.

e) zanesljive terjatve je izkazati v polni vrednosti, dvomljive v vrednosti, ki se še upa doseči. Neizterljive terjatve se odpišejo v celoti, ali jih je pa imeti še nadalje v evidenci v smislu § 225.

f) posojila, dolgovi in obveznosti se izkazujejo po njihovem stvarnem stanju, oziraje se na zadevne račune na dan zaključka poslovnega leta.

g) Državna pridobitna podjetja in ustanove, ki nimajo lastnih sredstev postopajo s svojo imovino po predpisih V. poglavja (o drž. imovini) — (§ 195.)

Redno zmanjševanje vrednosti imovinskih objektov se upošteva pri rednih letnih odpisih, izredne škode in izgube pa pri izrednih odpisih. Navodila o načinu izračunavanja rednih letnih odpisov daje resortni minister sporazumno s finančnim ministrom, ki izda tudi odlok o izrednih odpisih.

Izvršeni in odobreni letni odpisi služijo za obnavljanje imovinskih objektov drž. pridobitnih podjetij in ustanov in se morejo trošiti po pritrditvi ministra za finance na predlog resortnega ministra. Po dobljeni pritrditvi se postopa po predpisih III. poglavja (o pogodbah). Katere terjatve so dvomljive in do katerega zneska naj se pri oceni zmanjšajo, o tem odločuje resortni minister kot vrhovni upravitelj na predlog uprave, upošteva verjetnost njihovega vplačila in vrednost zavarovanja. Na isti način se ugotavlja tudi neizterljivost dolgov. Njihov odpis se more izvršiti izjemoma pred zaključkom sodnega oz. upravnega izvršilnega postopka. Dalje prih.

Prestanek službe in odmera pokojnine

Kako je razumeti 2. odst. § 106 in 2. odst. § 111 v zvezi s 3. toč. § 104 u. z.

Zaradi neenakega izvajanja predpisov 2. odst. § 106 in 2. odst. § 111 uradniškega zakona po oddelkih državnega sveta glede pravnega vprašanja: od katerega dne se mora smatrati, da je na podlagi 3. odst. § 104 u. z. prenehala služba drž. uslužbencu, za katerega je bilo z zdravniško-komisijskim pregledom ugotovljeno, da je postal telesno ali duševno nesposoben za službo, pa je še po zdravniškem pregledu hodil v službo, a upravno oblastvo ni izdalo odločbe o prenehanju službe v roku, katerega predvideva 2. odst. § 106 — je bilo to vprašanje predloženo splošni seji državnega sveta.

Tako je I. oddelek v razsodbi št. 16740/34 od 16. VI. 1934, ko je uporabil navedeni predpis, zavzel stališče, da v tem primeru preneha služba šele, ko se izda odločba pristojnega oblastva o prenehanju službe, ker se je moralo predhodno preskrbeti potrebno dovoljenje finančnega ministrstva na podlagi 1. toč. § 74 fin. zak. za 1933/34, oz. § 67 fin. zak. za 1934/35 in I. odst. § 128 u. z. Medtem je IV. oddelek v odločbi št. 17988/34 od 13. IX. 1934 zavzel drugo stališče, in sicer: da v primeru

iz 3. toč. § 104 u. z. preneha služba drž. uslužbencu poslednji dan trimesečnega roka, v katerem bi se bila po 2. odst. § 106 u. z. morala izdati odločba o prenehanju službe, pri čemer je računati ta rok od dne, ko je nastopil zakonski pogoj iz 3. točke § 104 u. z. Ker pa je to stališče nasprotno spredaj navedenemu stališču I. oddelka, je IV. oddelek na podlagi § 13 zak. o poslov. redu zastavil izrek razsodbe in predložil, naj se to pravno vprašanje spravi pred splošno sejo.

Na splošni seji dne 27. okt. 1934 (št. 28766/34) je državni svet proučil to vprašanje in spoznal:

»Po določbi 2. odst. § 106 u. z., ki vsebuje tudi prenehanje službe v primeru 3. točke § 104 navedenega zakona, »izda odločbo o prestanku službe pristojno oblastvo najdlje v roku treh mesecev in preneha služba na dan te odločbe. Če pristojno oblastvo v tem roku ne izda odločbe, je kot dan prenehanja službe smatrati zadnji dan trimesečnega roka.« — Medtem se pa po 1. toč. § 74 fin. zak. za 1933/34 oz. § 67 fin. zak. za 1934/35 »uporablja kredit za upokojeitev vseh uradnikov in ostalih

civilnih drž. uslužbencev vseh strok, odobren v razdelku »pokojnine in invalidske pokojnine« proračuna za to leto, po odobritvi finančnega ministra«. A tudi po 1. odst. § 128 u. z. »se vse odločbe o upokojevanju drž. uslužbencev izdajajo po predhodnem sporazumu s finančnim ministrom.« Po ti določbi uradniškega zakona in določbah navedenega finančnega zakona se odločba o upokojitvi drž. uslužbencev ne more izdati preden se za njegovo upokožitev ne preskrbi potrebno soglasje fin. ministra. In šele po njegovem odobrenju se more izdati odločba o upokojitvi dotičnega uslužbenca, kateremu je v smislu § 131 u. z. prenehala služba z datumom izdavanja odločbe o upokojitvi, če je uslužbenec do tega dne opravljal dolžnost. Taka odločba tudi če je bila izdana po roku, določenem v odredbi 2. odst. § 106 u. z., ne izgubi svoje veljavnosti ob prenehanju službe zaradi upokojitve z datumom izdavanja odločbe, ker je iz navedenih razlogov bila odločitev o upokojitvi neglede na rok, določen v navedenem zakonskem predpisu, nemogoča — preden se je dobila potrebna odobritev od fin. ministra. Ker zahteva upravnega oblastva za soglasnost fin. ministra kakor tudi izjava soglasja s strani fin. ministra nista vezani na noben v zakonu določen rok, je mogoče, da se odločba o prenehanju službe izda tudi po preteku roka, določenega v 2. odst. § 106 u. z.

Zato v primerih, kadar je s komisijko - zdravniškim pregledom ugotovljeno, da je postal uslužbenec telesno ali duševno nesposoben za službo, a je tudi po takem zdravniškem pregledu opravljal še nadalje svoje posle, ter je bila odobritev fin. ministra za nameravano upokožitev prejeta šele po preteku trimesečnega roka, določenega v 2. odst. § 106 u. z., — more odločba o prenehanju službe z upokojitvijo, ki je bila izdana po prejetem odobrenju fin. ministra, veljati samo od datuma njenega izdavanja, ker je šele s tem, da se je od finančnega ministra dobilo soglasje, nastopila zakonska možnost za upokožitev. To potrjuje tudi predpis § 131 u. z., po katerem se za določitev količine pokojnine računa ves čas do odločbe o upokojitvi, kadar je uslužbenec do tega dne bil v službi, in mu do tega dne tudi traja učinkovita služba.

Na ta način se pri razloženem stanju zadeve ob upokojitvi zaradi uslužbenčeve telesne ali duševne nesposobnosti ne more smatrati in ni v duhu zakona, da neglede na kesneje preskrbljeno odobritev fin. ministra služba vendarle preneha v roku treh mesecev od dne, ko se je nesposobnost ugotovila. Tako naziranje ne more ostati v veljavi po zakonu razen iz spredaj razloženih tudi še iz sledečih razlogov:

V 3. toč. § 104 u. z. je določeno, da drž. uslužbencu preneha služba »če po-

stane telesno ali duševno za službo nesposoben.« Toda nikjer ni predpisan postopek, po katerem se ugotavlja datum, od katerega po tem predpisu nastopi nesposobnost. Uslužbenec more biti tudi pred zdravniškim pregledom nesposoben. More pa event. tudi še po komisijko ugotovljeni nesposobnosti opravljati službo. Zdravniško spričevalo torej praktično potrjuje samo neko stanje, neko dejstvo, ki ni treba, da je vezano na določen datum. Zaradi tega je zakonodajalec zares navedel točko 3. § 104 u. z. med drugimi primeri iz § 104, ki spadajo pod določbo 2. odst. § 106 u. z. glede predvidenega trimesečnega roka. Toda § 106 se mora smatrati kot odredba, ki predpisuje samo splošno načelo, ki mora nepogojno veljati samo, kadar postojte tudi vsa ostala dejstva, ki tvorijo pogoje za uporabo tega predpisa. To tem prej, ker v predpisu 2. odst. § 106 in 2. odst. § 111 u. z. stoji, da se samo smatra, da služba preneha s poslednjim dnem trimesečnega roka, kar pomeni, da to dejansko ni treba vselej, da se zgodi. To je v ostalem tudi razumljivo, zakaj kadar je uslužbenec na pr. duševno bolan, ne more opravljati dolžnosti in je praviloma tak uslužbenec redno odsoten iz službe. Da bi se zvedelo, kdaj mu služba preneha, če pristojno oblastvo o tem ne izda odločbe, ukazuje zakon, da se smatra, da mu je prenehala s poslednjim dnem trimesečnega roka. Drugače je medtem, če nesposobni uslužbenec vendarle opravlja službo, a odločba o prenehanju službe ni bila izdana. Tedaj se ne more smatrati, da je temu nesposobnemu uslužbencu služba prenehala, ker je to nasprotno dejstvu, da uslužbenec to dolžnost še opravlja in posledicam, ki morejo zaradi tega opravljanja službe eventualno nastopiti. Ker, če na pr. takemu nesposobnemu poštnemu uslužbencu zmanjka denarno pismo, bo brez dvoma odgovarjal za to kot aktivni uslužbenec. Očividno je torej, da se po zakonu smatra, da je služba v tem primeru takrat prenehala samo, če sicer v resnici ni bilo drugače.

Iz teh razlogov je državni vet na splošni seji dne 27. oktobra 1934 na podlagi 4. čl. zak. o drž. svetu in uprav. sodiščin in § 13 zak. o posl. redu, izdal tole svojo

odločbo:

»Kadar po 3. toč. § 104 u. z. zaradi zdravniško ugotovljene telesne ali duševne nesposobnosti preneha drž. uslužbencu služba z upokojitvijo, pa pristojno oblastvo ni izdalo odločbe o prenehanju službe v roku iz 2. odst. § 106 u. z., se mora računati za določitev količine osebne pokojnine uslužbencem, ki so tudi še po zdravniškem pregledu opravljali službo, ves čas, do dne odločbe o upokojitvi.«

Mlada zakonca sta vzela s seboj na pot dovršen primer svoje vrste, enoakega vodnika ki je prišel iz globine Sierre. Vsako uro si obnovi zalogaj kokinih listov v ustih in grgraje s polnimi požirki loka iz buče sladkorno žganje. Dvojni strup ga dela bistroidnega in mračnega. Nikar ga pa ne povprašajte po ničemer drugem kot za pot. Preplašeno se bo popraskal po ušvi glavi ali pa po nogah, kjer ga mučijo zajedavci. Te čudovite živalce se odlikujejo z graditeljsko umetnostjo, ki se ji še noben naravoslovec ni mogel dovolj načuditi. V nogi izdolbejo podkožne votline in boleče hodnike, ki se pogostoma sesedejo, pri čemer odpade košček pete ali mezinček, toda Sebastian, vodnik, se zato ne zmeni v motnem polsnu, v katerem poteka Indijancem življenje. Sicer so mu pa prah in kamnitne ceste utrdile noge, da so kakor iz granita. Na njih brezobličnih nabreklihah bi brez težave lahko pritrtil ostroge s krvavimi kolosci.

V nedoločni puščavi, katero prekinjajo majhne zelenice oljk, se je zdelo vse kakor neke vrste prav posrečenega bega v Egipt. Spredaj je vodnik, ki je skoro zaspal, visel nad vratom meza, nato zakonca na počasnih konjih, tri razpotegnjene sence na pesku, katerega prehudo obseva mesec. Kar obsesti bi hotel človeka in ga ne zapusti, ves srebrn, kakor cirkuški obroč (in ne moreš skočiti skozenj!).

O polnoči in ob šestih zjutraj so se ustavili in pojedli nekaj živeža, si so ga skrbni starši zložili v torbe: pečene morske prašičke, pripravljene z drobnim belim poprom, ki vas neusmiljeno žge po ustih, če takoj ne pijete koruznega piva in ne pokusite mandljevih kolačkov, spečenih v obliki golobčkov svetega duha. Pobožne nune jih gnetejo in pri tem izmolijo na-

Upravičene težnje poštarjev

Začetek meseca marca je sprejel g. prometni minister članc širšega odbora Združenja p. t. t. uslužbencev. Vodja odposlanstva je pozdravil gosпода ministra in ga opozoril na potrebe organizacije, o katerih je bil svojčas že obveščen. Spomnil je tudi gosp. ministra na njegovo izjavo, podano ob ti priliki, katero je celotno poštno osebje sprejelo z velikim odobravanjem in navdušenjem.

Po poročilu »Jugoslovenske pošte« je g. minister ing. Dim. Vujić odgovoril odposlanstvu tako-le:

»Mislim, da nihče od vas nima povoda, da bi dvomil o moji dobri volji in namenu, da bi kot vaš resortni minister ne želel ugoditi uslužbencem svojega resorta, ker sem nekoč bil tudi sam uradnik in so mi za to znane potrebe in težave drž. uslužbencev. Moram vam pa tudi to pot naglasiti, da ni odvisno vse samo od moje dobre volje, temveč, da je za odločitev o mnogih vaših vprašanih potrebno soglasje kr. vlade, kjer se le-ta zdaj nahajajo na proučevanju v svrhu odločitve. Kar sem vam ob vaših prejšnjih obiskih obljubljal v zadevi izenačenja p. t. t. uslužbencev glede razširjenja ugodnosti, katere uživajo železničarji, na p. t. t. osebje, sem prepričan, da bo sprejela tudi kr. vlada. Smatramo namreč, da se morejo vsi uslužbeni prometnega ministrstva popolnoma izenačiti tudi v pravicah in ugodnostih, ko vsi vrše enako naporno prometno službo. To ne velja samo za ugodnostno vožnjo po drž. železnicah, temveč je moja želja in namen, da se izenačenje razširi v celoti tudi glede ostalih ugodnosti, katere uživa prometno osebje. O tem mojem namenu in dobri volji se morete prepričati tudi pri upravi pošte in telegrafov, kateri sem poslal načrt, da se p. t. t. osebje more okoristiti tudi z ugodnostmi glede cenejšega nabavljanja drv in premoga, na isti način kot ima to železniško osebje.

Vprašanje režijskih vozovnic se ne more in ne sme kar nagloma rešiti, ker posega globlje v pridobitno politiko drž. železnice. Če bi se to vprašanje na-

našalo samo na p. t. t. osebje, bi se moglo rešiti zelo lahko in naglo, toda ker ima to vprašanje zvezo tudi z drugimi vprašanji o ugodnostni vožnji, kakor tudi z dohodki državnih železnic po novi tarifi, zato se mora to vprašanje proučevati v zvezi celotnega kompleksa prometne pridobitne politike.

Če bodo rezultati nove tarifne politike tudi nadalje kazali tisti uspeh, ki se je pokazal v začetku po uvedbi nove tarife, tedaj ni razloga niti ovire, da bi se celokupnemu prometnemu osebju glede ugodnostne vožnje ne šlo do kraja naproti in da bi se mu ne dale celó večje ugodnosti, kakor jih samo zahteva.

Razlogi, zaradi katerih ta vprašanja še niso rešena, so v tem, ker je ta čas kr. vlada zaposlena z najnujimi političnimi vprašanji, ki se danes pojavljajo zaradi političnih potreb naše države. Vlada želi, da bo njeno delo in delovanje stvarno in solidno, ker ji ni do tega, da bi se dala zavajati z volilnimi gesli in praznimi obeti. Zato so vsa vprašanja upravnega značaja prihranjena za kesneje, ko bodo dokončani najnujnejši politični posli. Kraljevska vlada se zaveda, da se tako važna vprašanja morejo solidno reševati le v političnem zatišju, in da bi se uslužbencem nič ne pomagalo, če bi se ta vprašanja, ki zadevajo njihove interese, reševala kar na hitro, a bi se čez kratek čas morale nanagloma in brez proučitve dane ugodnosti odpraviti. Zato Vam priporočam, da potrpite še nekaj časa in počakate, da se vaše zahteve rešijo na soliden način, tako da bo od te odločbe imelo osebje trajne koristi.

Vi kot zastopniki uslužbenstva in trezni ljudje boste razumeli moje namene in mojo dobro voljo, kakor tudi napore in prizadevanje kr. vlade in prepričan sem, da ji boste pomagali pri njenem delu. Morete pa biti prepričani, da bo tudi kr. vlada vam pomagala, ker bomo tako vsi skupaj z vzajemnim delom in naporom najbolje služili kralju in domovini.

Prosim vas, da to sporočite tudi vsem p. t. t. uslužbencem in da istim izročite moje najtoplejše pozdrave.«

Zadružna misel zmaguje

Po občnem zboru ljubljanske Nabavljalne zadruge.

V dvorani Delavske zbornice v Ljubljani se je dne 22. marca vršil XIII. redni občni zbor Zadruga državnih uslužbencev za nabavo potrebščin v Ljubljani.

Ker ob napovedani uri ni bila prisotna polovica članov, je predsednik upravnega odbora gosp. Alojzij Žigon otvoril občni zbor ob 8. uri. Zbralo se

je nad 300 članov, da je bila prostorna dvorana kar lepo zasedena. Za zapisničarja je imenoval g. A. Pečnika, za overovatelja sta bila pa izvoljena gg. A. Šramelj in V. Kobav. Po pozdravu se je predsednik z globoko občutenimi besedami spomnil tragične smrti blagopokojnega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Uprava zadruga je v poča-

V. G. Calderon:

Konjeva smrt

V moji domovini služi mesec ljudem, da izdelujejo slamnike in da jih spremlja na potovanjih. Zelo gibčne in božajoče roke so po bregovih rek nabrale trsja, ki je še dovolj nežno, da iz njega spletajo ob mesečini slamnike, katere imenujejo po svetu »panamske«. Najrahljši sončni žarek bi povzročil, da se nežno trsje przegodal otrdi in prepričan sem, da zaradi nočne izdele tih pokrival vsi, ki jih dolgo nosijo, postanejo sčasoma malce mesečni.

Iz istega razloga, ker se boje prehudega sonca, potujejo ljudje ponoči preko peruanskih puščav, ki jim pravijo »paramos«. Gospod in gospa Santivanova, mlada zakonca, sta se odločila, da odpotujeta v Benetke, kakor ves svet. Toda ker je ob tem letnem času v huki mesteca Mollendo morje preveč nemirno, sta se odločila za pot od Arequipa v pristanišče Ilo. Tri dni potovanja naravnost skozi pesek ali gričevje (tega je dvajset let, letala so medtem vse spremenila...).

Dvoje samotnih zaljublencev v žarki mesečini, to bi moglo služiti kot izbrana podoba ženitovanjskega potovanja, če ne bi bilo mračnega okolja teh puščavskih pokrajin. Vse naokoli neskončna peščena planjava, ki se še kadi od sonca in kjer poganja mrtvaški kaktus svoje zvite rogovile, zadaj pa paradoks zasneženega ognjenika, čigar srd je še viden po tleh v obliki luknjičavega kamenja. Nobenega zaznamovanega pota nikjer, prenizko nebo ubija popotnika s svetlobo ali ga obtežuje z zvezdami in kot edina družina dremav Indijancem, ki se premika brez busole in brez kažipotov čisto naravnost, kakor tica selivka.

tančno določeno število očenašev in avemarij... Vodnik ni hotel pomagati pri tem kmečkem obedu. Kvečjemu je jedel sam koruzne storže, ki so bili edini kruh njegovih prednikov. Da bi prespalj prevroči dan, je izteknil enega tistih starih zapuščenih mlinov z nizkimi vrati, kamor sonce ne prode. Tam vlada vonj kot v divjaškem stanu; po plesnivi slami, po vlagi in živalskem znoju. Zakaj treba je bilo skozi nizka vrata privedi v mlin tudi živali. Ti razumni konji spe s popotnikom in ga, če je treba, grejejo, kadar pred zoro zaveje preko zemlje zadah po ledu in nemiru, da se popotnik ves obleden in otrpel v svojem širokem plašču, v katerega je zavil, prebujna in podrteta. Ob strani Indijanca, ki po bratovsko objema meza in družno smrči z njim, moreta mlada zaljubljenca čakati dneva ne da bi drhtela, razen od poželenja.

Ob sedmih zvečer je sonce zahajalo in trojica popotnikov se je odpravila, ko so pojedli nekaj žgočih morskih prašičkov in dvoje lepih koruznih storžev, ki so bili tako lepo shranjeni v svojih vlažnih tokovih. Na bledem obzorju je rdečkasti mesec pokazal svoj sokrvičasti hrbet in živali so pričele rezgetati, kakor da v zboru kličejo na pomoč. Vodnik je čepel na tleh kakor čarovnik in molel obe roke navzgor, da se je zdelo, kakor da čara. Z glavo, ki mu je čudno sivela, zakaj redki Indijanci so čisto belolasi, je označil neznano silo, katero predstavlja v puščavi veter. Treba se je bilo požuriti, zakaj bili so že kasni in živali so težko stopale proti vetru, ki se je dvigal.

Naenkrat je kobila gospe Santivanove pričela trepetati na vseh štirih in napol počenila na prašno cesto. Gobec je režal in nozdrvi so se ji vihale skoro po človeško, kakor konjem, kadar trpe hude bolečine.

Z milino, ki je ne bi bil nihče pričakoval, je vodnik otipaval padlo žival po životu, ji vlihl na jezik kanec žganja — in s tem je bilo konec njegovih živnozdravniških sposobnosti. Sprva sta zakonca ljubeznivo, nato pa z udarci z bičem skoro malce kruto poskušala pripraviti kobilo, da bi vstala. Videti je bilo, da ni bila več pri moči in vodnik jima je razložil, da se bo treba podvizati, če nočejo ostati vsi noč brez strehe v viharju, zakaj najbližje zavetje je oddaljeno dobrih deset ur poti. Tedaj je gospa Santivanova pričela strašno jokati in njen mož ji je moral z neštetimi neznostmi dopovedati, da ne morejo ostati in skrbeti za bolnega konja. Iz usmiljenja so pustili poleg živali dosti detelje in nato — Bog pomagaj! Pota so polna okostij, ki se v nočni razsvetljavi prikazujejo od daleč kot čisto bele rože ali pa majhne tičje kletke.

Ko sta po peruanskem načinu sedla na konja, žena za možem, sta se ustavljala vsak trenotek in se obračala in zmeraj huje jima je postajalo. Žival je razumela in že od zelo daleč zagnala kratek in presekan krik, ki se je na ti planjavi brez konca slišal kot ihtenje čisto od blizu. Konj je napol dvignil sprednje noge, tako kot kvadrige na vodnjakih, kakor da občuti vso grozo smrti in njegov rezget je postajal popolnoma otroški. Zdal se je začul kakor glas poln upanja, nato kot zbegana blaznost. Glava je bila obrnjena strmo v nebo in griva skosmana kakor Magdalenini lasje. Gospod Santivan, ki ni mogel več prenesti tega, je dvakrat z revolverjem ustrelil konja v glavo. Njegova ljubka žena si je v silni grozi zakrivala oči. Videl je, kako se je žival zgrudila na pesek in tišina se je razlila kakor plima prav do luninega roba.

ščenje spomina Viteškega kralja darovala namesto venca 3.000 Din za pomoč revnim vojnimi invalidom, s čimer je smatrala, da se najdostojneje pokloni manom velikega vladarja, kateremu so zaklicali zadrugarji trikratni: Slava! Njegovemu mlademu sinu, našemu kralju Petru II., pa so na predsednikov poziv zborovalci izrazili svojo neomajno zvestobo z burnimi klici: Živel kralj!

Nato je poročal o bilanci, ki je bila natisnjena in dostavljena vsem članom. Pri sestavljanju je pomagal revizor Zveze nabavljajnih zadrug drž. uslužbencev v Beogradu, g. Viktor Pregelj, za kar se mu je govornik toplo zahvalil. Nato je poročal predsednik, da je zadruga izgubila ugodnost oprostitve davščin, ker so nekateri poslanci — med njimi tudi več slovenskih — bivše narodne skupščine smatrali, da morajo nastopiti kot zaščitniki državnih interesov tudi tedaj, ko je nastal med pridobitniki hrup, češ, da grozi državnih blagajni nevarnost, ker uradniške zadruge ne plačujejo davkov. Tako je naša zadruga izgubila »zadnji in edini privilegij«, katerega je še imela in bo morala odslej plačevati davek kot vsako zasebno podjetje.

Iz tega razloga je bil upravni odbor prisiljen, da sestavi bilanco tako, da jo prilagodi novemu položaju in da bo v bodoče ustrezala vsem predpisom davčnega zakona. Pri tem je omenil, da je zadruga glede znanega zaostanka na davkih na poslovni promet iz leta 1926. dosegla za enkrat to, da ga bo mogla odplačati v desetih letnih obrokih. Prvi obrok v znesku 10.305 dinarjev je že letos vnešen v bilanco, iz katere je sicer razvidno poslovanje zadruge v minilem letu.

Poslovni uspeh je bil v splošnem zelo zadovoljiv. Število članov je po odbitku tistih, ki so zaradi smrti ali preselitve v druge kraje izstopili, naraslo za 140. Med njimi so po večini taki, ki jemljejo blago proti gotovini, kar je tem bolj razveseljivo, ker je še zmerom precej starih članov, ki imajo znatne zaostanke in zadruga le težko izterjava dolgove.

Zadruga šteje sicer po knjigah res 1653 članov, od teh jih je pa aktivnih, torej takih, ki zares kupujejo vse svoje potrebščine v zadrugi, samo 1032. V letu 1933. je bilo takih le 893, tako da gre ves prirastek kupujočih članov na račun novo pristopivših. Za celotno število ljubljanskih državnih uslužbencev je število kupujočih članov zelo nizko. To nizko število dokazuje, da se je doslej samo 1032 drž. nameščenecv notranje osvobodilo, tako da gledajo v združnem gibanju idejo, katere se morajo oprijeti ne samo zaradi gmotnih koristi, temveč tudi iz razlogov splošnega človeškega napredka. Ti razmeroma maloštevilni zadrugarji dokazujejo, da vendarle napreduje med nami število tistih razumnikov, ki hočejo v združništvu najti sredstvo za rešitev najtežjih problemov, ki tarajo ves svet. Oni vidijo v združni ideji vodnico današnjega človeštva v nove boljše čase iz vseobčne revščine, v kateri vzdihuje ves svet in ki ni le gospodarska kriza, temveč je resnična kriza celotnega našega gospodarskega in pridobitnega sistema.

V minilem poslovnem letu je bil v denarnem pogledu dosežen promet 5.133.042'68 Din. V letu 1933. je promet znašal samo 5.032.959'14 Din, tako da se je lani napram letu 1933. promet zvišal za nekaj nad 100.000 Din. Če

Zadovoljni boste Vi in Vaša družina

ako se odločite za nakup blaga za plašče, kostume, komplete in obleke le pri **znani tvrdki**

A. ŽLENDER, Ljubljana, Mestni trg 22

gledamo po denarnem efektu, promet lani ni posebno znatno narasel, to pa zato, ker so se pocenila živila. Najboljšo sliko v tem pogledu dobimo, če vzamemo predmete, ki se največ in v največjih količinah uporabljajo: moka, mlevski produkti sploh, riž, sladkor, mast, slanina, olje, kis, surovo maslo, rozine, sir, fižol, milo in mineralne vode. Pri natančnejšem pregledu najdemo, da je zadruga prodala lani teh predmetov povprečno za 155% več kot v letu 1931. V denarju izraženi promet se je pa v specerijskem oddelku od leta 1931. do lani zvišal komaj za 53%. To je jasen dokaz, da so cene tem predmetom precej padle.

Ta primerjava nam pa ne kaže samo znižanja cen, temveč nam tudi prikazuje, da je treba pri upravljanju zadruge zmerom več pazljivosti, bodisi pri nakupu, bodisi pri prodaji, da se morejo doseči isti čisti presečki oziroma vsaj sorazmerno enaki. Pri tem se moramo zavedati, da zadruga išče kot kritje za režijske izdatke prebitke le v določenem odstotku na denarni promet. Pri tem ni uprava zadruge šla nikdar preko povprečnih 16% prebitka. Znano pa je, da zakon dovoljuje zasebnim trgovcem kot meščanski dobiček 25% prebitka.

Združna uprava je skušala cene prilagoditi vselej najnižjim, kar jih je na ljubljanskem trgu. Pri tem se pa moramo vselej zavedati, da so te cene ravno po zaslugi naše in drugih zadrug močno znižane in da postojne posamezni producenti in trgovci, ki iz konkurenčnih spekulativnih razlogov namestoma pretirano znižujejo cene, tako da mnogokrat prodajajo tudi v izgubo. Razen tega je na trgu mnogokrat znatno slabše blago, katero morejo prodajati po izredno nizkih cenah, medtem ko je treba za res dobro in solidno blago plačevati tudi še danes razmeroma visoke cene. Opozoril bi samo na mast. Pri nas se zahteva vselej prvovrstna masla odličnih tvrdk, ki je pa bila vselej vsaj za Din 1.— cenejša kot v trgovini.

Predsednik je nato omenil velik in pomemben uspeh posmrtnega zavarovanja. V kratkem času minilega leta je zadruga izplačala za 6 članov posmrtnine v znesku 8.598 Din, za 6 družinskih članov pa 4.067 Din. Prav iz tega razloga je potrebno posebno izdatno dotiranje posmrtninskega sklada.

Uprava zadruge je imela 15 sej. Poslovni odbor sestavljajo člani gg. Žigon, Slamič in Megla. Nadzirali so stalno vse poslovanje ter imeli vsak teden po 3-seje in to ob ponedeljkih, sredah in petkih. Uprava je končno prosila občni zbor, naj vzame to poročilo na znanje. — V debati o poročilu se javita samo dva člana (gg. A. Pirc in Ign. Fink), ki želita razna pojasnila, s katerimi se zadovoljita.

Nato je predsednik nadzornega odbora g. Ivo Sancin podal poročilo, v katerem je ugotovil, da je nadzorni odbor vestno zasledoval vse združno poslovanje, sodeloval z upravnim odborom in da ni našel nobenih količkaj važnejših nedostatkov ali povodov za grajo.

Predsednik g. Žigon je poročal, da je revizor Zveze g. V. Pregelj izvršil revizijo zadruge in sestavil zaključni račun, za kar se mu je v imenu vseh zborovalcev zahvalil. Poročilo o reviziji se bo, ko ga Zveza odobri, dokončno obravnavalo na prihodnjem občnem zboru zadruge.

Predsednik je končno predlagal, da se odobri letni račun po predloženi bilanci in da se vzame na znanje že izvršeni odpis ristorna po 5% za kreditne, a po 6% za gotovinske nakupe, pričemur pa člani prostovoljno odstopijo 1% ristorna sklada za članske namene (posmrtnine). Predlog je bil soglasno sprejet, enako kot predlog o razdelitvi čistega prebitka, ki znaša Din 14.886'27. Ta čisti prebitke se razdeli tako-le:

65% rezervnemu sklada	Din 9.676'08
10% pok. sklada	1.488'63
5% za nagrade uslužbencem	744'32
10% za sklad za kult. hum. namene	1.488'62
10% za članske namene	1.488'62

Nato je predlagal predsednik nadzornega odbora g. Sancin, da se vzamejo prednja poročila na znanje in se dá razrešnica upravnemu in nadzornemu odboru, kar je bilo soglasno sprejeto.

Sledila je točka 3. dnevnega reda: Sprememba pravil. Črta se za bodoče naslov: »Nabavljajna zadruga državnih uslužbencev v Ljubljani, r. z. z. o. z.«, na to mesto se sprejme pravilni naslov: »Zadruga državnih uslužbencev za nabavo potrebščin r. z. z. o. z. v Ljubljani«.

Nato je spregovoril delegat Zveze g. Ivan Deržič in pozdravil navzoče in pojasnil predvsem nove predpise o obdavčenju zadrug, govoril o težkem gospodarskem položaju drž. nameščenecv in priporočal še tesnejše združenje v zadrugah drž. uslužbencev v dosego boljših življenjskih pogojev, kar so vzeli navzoči z odobravanjem na znanje.

Predsednik je nadalje poročal, da izpadejo v smislu pravil čl. 16 iz upravnega odbora 3 člani in od nadzornega odbora 1 član ter namestniki obeh odborov. V svrhu priprav za volitve je prekinil predsednik občni zbor za 5 minut.

Po preteku 5 minut je pozval predsednik navzoče za predložitev volilnih list. G. Pirc Anton je predlagal, da se izreče zahvala sedanjemu odboru za njegovo delo in da ostanejo izpadli člani obeh odborov še nadalje na svojem mestu. Volilno listo za te člane je predlagal tudi g. Kavs Josip. Član g. Ign. Fink je pa predlagal naj se izvoli v odbor vsaj en nižji uslužbenec, češ da takega ni v odboru, nakar se mu je pojasnilo, da je v odboru že več let tudi en služitelj.

Nato je dal g. predsednik edino predloženo listo na glasovanje. Sprejeta je bila z dolgotrajnim in soglasnim burnim aplavzom in so bili spet izvoljeni v upravni odbor: Žigon Alojz, višji sodni svetnik; Raič Slavko, profesor; Mislej Rudolf, pol. upravni uradnik. Namestniki: Paljk Leopold, učitelj; Zima Ignac, ban. arh. uradnik; Spendel Anton, ravnatelj zemlj. knjige v pok.; Junc Ivan, poštni ravnatelj v pokoju. Nadzorni odbor: Vesel Alojz, rač. kontrolor fin. direkcije. Namestniki: Kobay Valentin, gl. arh. fin. dir.; Gvardjančič Ivo, pregl. fin. kontrole; Ferluga Josip, p. t. rač. uradnik.

Člana gg. Pečnik Anton in Martinšek Franc sta predložila pismeni predlog, ki se glasi: »Podpisana predlagava, da pristopi naša zadruga s tremi deleži kot član k Zadrugi državnih uslužbencev za nabavo stanovanj v Ljubljani z utemeljitvijo, da bi naša zadruga v primeru če bo omenjena zadruga zidala lastno hišo, dobila primerne prostore za naš obrat v novi stavbi.«

G. predsednik je utemeljeval še posebe ta predlog. G. Zima Ignac je predlagal, naj bi posamezni člani pristopili k omenjeni zadrugi nakar mu je predsednik pojasnil, da to iz raznih razlogov ni mogoče in dá prvotni predlog na glasovanje, ki se soglasno sprejme.

Na koncu zborovanja se predsednik pripomni, da se sme zadruga zadolžiti na vsakega člana zadruge za 1000 dinarjev, kar je bilo sklenjeno na občnem zboru v letu 1932. in predlaga, da se ta predlog ponovno izglasuje, kar je bilo soglasno sprejeto.

Ker se niheč ne javi k besedi se je zahvalil predsednik vsem navzočim za obisk in uspešno zborovanje in zaključil občni zbor ob 21. uri in 15 min., želeč vsem »Lahko noč!«.

Prav dobro obiskani občni zbor je pokazal, da se združna zavest med ljubljanskimi drž. nameščenici sicer počasi, a neprestano in zanesljivo utrjuje in pogloblja. Vedno večji je krog

Vabilo na redni občni zbor

Društva drž. upokojencev in upokojenk v Ljubljani

ki bo v petek 26. aprila 1935. ob 19^{1/2} uri (pol 8. uri zvečer) v dvorani Delavske zbornice, Miklošičeva cesta 28

Dnevni red:

1. Nagovor poslovodečega podpredsednika.
2. Poročilo tajnika o društvenem delovanju v minulem upravnem letu.
3. Poročilo blagajnika.
4. Poročilo računskih pregledovalcev.
5. Preosnovitev društvenih pravil.
6. Volitev novega predsednika. (Sedanji predsednik d. nadupr. Lilleg je odstopil zaradi starosti in nepovoljnega zdravja.)
7. Volitev 6 namestnikov po določilih § 14 društvenih pravil. (Namestniki se volijo vsako leto, upravni in nadzorstveni odbor vsako drugo leto.)
8. Sklepanje o došlih predlogih in pritožbah.
9. Slučajnosti.

Ob nesklepčnosti se otvori pol ure kasneje nov občni zbor z istim dnevnim redom pri vsakem številu navzočih članov.

O p o m b a. Predlog, o katerih naj se sklepa, je prijaviti G. O. pismeno najkasneje 8 dni pred občnim zborom.

Odbor.

Končno so mogli mirno zadihati, ne da bi slišali za seboj kakor minilo žalost ta mrtvaški rezget. Lepa gospa Santivanova, ki je mirno sedela na konju za svojim možem, je ihtela na njegovem ramenu vso dolgo nočno pot. Dvakrat ali trikrat se je Indijanec obrnil, prijel k nji in ji ponudil čutaro in se silno čudil, ko je odklonila. Ta človek iz Sierre je vedel, da v alkoholu najdeš pozabo za vse, celo za smrt.

Mlin, v katerem so se ob šestih, ko je sonce že grelo pesek, ustavili in legli spat, je bil čudovito podoben prvemu. Bil je, človek bi skoro dejal, prav isti, prav tako kot vsa pokrajina naokoli, kot mesec in peruanska puščava. Enoličnost, ki kar obseže človeka in mu gre prav do srca, kakor prokletstvo brez upanja, združeno z bojznijo, da ga ne bo nikoli konec. Če bi se še drugi konj tako zgrudil! Treba bi bilo vso dolgo pot prehoditi peš, slabotni vodnikov mezeg ne bi mogel nositi dveh.

Zivali in jezdeci so že spali tesno drug ob drugem, ko so zaslišali butanje ob lesena vrata, katera so trdno zadelali. Veter, brez dvoma. Gospod Santivan je prižgal vžgalico, da zbudi vodnika. To je bilo težko. Prav tako, kakor če hočeš prebuditi v življenje mrtveca, ki bi se predramil s prav takšno spako namesto obraza, kakor Lazar, ko je spet stopil med žive. Toda komaj je bil Indijanec zbujen, je bil takoj preudaren. Z razumnim pogledom se je ozrl na revolver, katerega je gospod Santivan držal v desnici in svetoval, naj nikar ne odpro. Človek nikoli ne vé, koga sreča na teh potih.

Ostali so tiho in lasje so se jim najezili od strahu, loputanje je pa postajalo vse

bolj divje. Zdelo se je, da so se prebudili prav vsi duhovi bližnjega hriba in da tako obupno ječe, da je bilo slišati kakor samo škripanje zemlje, katero grebe nizki veter, ko prekopicavaje se gradi peščene dvorce, mesecu v zabavo, bi dejal.

Gospa Santivanova je klečala na tleh in se križala po čelu, ustih, po prsih, kakor v smrtnem strahu, zakaj ti kriki so bili gotovo hudičevi glasovi. In nenadoma je njihov edini konj, ki ga je prevzel strah ali je podivjal od hrupa, pričel butati s kopiti in z glavo na vso moč ob zaprta vrata, kakor da jih hoče razbiti. Z divjo besnostjo je odgovarjal nočnim krikom in mlada zakonca sta se tiščala tesno ob zid, da jih kopita ne bi zadela. Končno je s silnim naporom raztreščil vrata in se rezgetaje pognal skoznja.

In tedaj se je kot prikazen, oblit z znojem in krvjo privlekel po vseh štirih, kakor ranjen vojak, konj, katerega so mislili, da so zjutraj pobili. Pod žgočim soncem se je mukoma privlekel prav do sem, da ne bi moral poginiti čisto sam sredi peščene puščave. Sicer je pa kmalu izdihnil, na kolenih in z glavo v naročju gospe Santivanove.

V Benetkah, kjer sem srečal zakonca, sem razumel, da jima je sleherni lepota in sleherni radost za zmerom odvzeta; v svojih najnežnejših ljubavnih nočeh sta nenadoma zaslišala smrtni krik umirajočega konja.

prepričanih in odločnih zadrušnikov. Pokazalo je pa zborovanje hkrati tudi, da je naša ljubljanska Nabavljalna zadruga v pravih rokah. Preudarnosti, vestnosti in razumnosti vodstva je pripisovati, da je zadruga brez sleherne škode mogla prebrestiti vse težave krize in doseči tako lep in zavidanja vreden končni uspeh. To je nov dokaz, da je bodočnost zadrugarstva. Po-

kazal je pa končno ta vzorni občni zbor, da je med našimi zadrugarji zdaj le zmagala treznost in stvarnost in da raznim demagogijam ni več mesta. Dostojanstven potek zborovanja, vzgledni mir in strogo stvarno in objektivno razpravljanje je dokaz zrelosti vsega članstva. Zato: le takó naprej! V vzajemnosti je moč, uspeh, bodočnost!

ugotovil, da je eksekutivno osebje z žilavostjo in vztrajnostjo doseglo, da je v redu obdržalo promet v letošnji hudi zimi in zametih. Vztrajnost in požrtvovalnost osebja javno pohvalim in verujem, da bo uslužbenstvo tudi nadalje vztrajalo v svojem težkem delu v korist kralja, naroda in službe.

Statistika banovinskih uslužbencev. Ob letošnji proračunski razpravi se je ugotovilo, da znaša število banovinskih uslužbencev dravske banovine 1351, število državnih uslužbencev pri banski upravi in uradih, ki so jim podrejeni, znaša pa 1787 uslužbencev. V banovinskem proračunu znašajo osebni izdatki približno 20% celotnega zneska, medtem, ko dosežejo izdatki za osebne svrhe v državnem proračunu nad 50%. Upravni stroški dravske banovine znašajo samo 6% vseh izdatkov, vsi ostali izdatki iz tega naslova gredo za cestno vzdrževalno službo in za zdravstveno službo po deželi ter za plače uslužbencev banovinskih zavodov, zlasti bolnic. — Na račun bednostnega sklada je bilo začasno namesčenih 606 oseb, in sicer 401 ženska, ostali pa moški. Od podpirancev jih je z visokošolsko izobrazbo 45, s srednješolsko izobrazbo 77, učiteljske jih je pa dvršilo 299. Ostali imajo nižjo izobrazbo.

Plače občinskih uslužbencev. Iz proračuna ljubljanske mestne občine je razvidno, da so določeni osebni izdatki z zneskom 16.177.000 Din, kar znači napram minilemu letu zvišanje za 1.144.200 Din. To povišanje je nastalo zato, ker se je število mestnih uslužbencev povečalo za 70 oseb. Finančni odbor mestnega sveta ni osvojil prvotno določenega linearne 10% zniža-

nja prejemkov mestnih uslužbencev, tako da bodo le-ti ostali popolnoma enaki kakor doslej.

Zborovanje poštne uslužbenice. V dneih 9. in 10. junija bo v Arandjelovcu XVII. redni letni kongres Združenja p. t. t. uslužbenice kraljevine Jugoslavije. Udeleženci kongresa bodo ob ti priliki obiskali tudi Oplenac, kjer se bodo v imenu celokupnega poštne osebja poklonili na grobu kralja Aleksandra.

Podpore vdovam in sirotam državnih uslužbencev. Hranilni in posejilni konzorcij, kreditna zadruga državnih uslužbencev v Ljubljani, razpisuje ob priliki 60 letnice svojega obstoja 50 podpor à 200 Din, ki jih bo podelil upravni odbor najrevnejšim vdovam in sirotam državnih uslužbencev. Nekolekavane prošnje, ki morajo biti glede navedb siromašnosti in drugih v prošnji navedenih podatkov uradno potrjene po pristojni občinski upravi, ali po pristojnem sreskem načelstvu, je vložiti najpozneje do 13. aprila 1935. na naslov imenovane kreditne zadruge.

Vrhovno državno pravobranilstvo. V Beogradu je bilo ustanovljeno vrhovno državno pravobranilstvo, ki prične poslovati s 1. aprilom. Sedež novega vrhovnega oblastva je v Ferdinandovi ulici št. 2.

Letovišče sodnikov. Iz Sarajeva in drugih krajev bivše Bosne in Hercegovine so se združili sodniki, da si uredijo ob morju udobno urejeno letovišče. Sklenili so, da ustanove v Dalmaciji blizu Makarske moderen počitniški dom, kamor bi mogli zahajati člani sami in njihove rodbine. Pričeli so že zbirati potrebna sredstva za ureditve tega načrta.

Vestnik

OPOZORILO. Z današnjo številko stopamo v drugo četrtletje. Za vse c. gg. naročnike smo priložili položnice in jih vljudno prosimo, da z njimi obnove naročnino in nam nakažejo morebitne zaostanke. Položnico dobi vsak, kdor ima naročnino že plačano naj izvoli uporabiti položnico za pridobitev novega naročnika ali prispevka za tiskovni sklad. Vse c. gg. naročnike pa vljudno prosimo, da agitirajo med tovariši za list in mu pridobivajo novih naročnikov. — Uprava.

Kriza. Kakor ves naš stan in vsakega posameznega drž. uslužbenca in upokojenca, tare tudi naš list teža krize. Povzročajo jo pa v glavnem neredni naročniki. Uprava je prav zdaj spet ugotovila, da so doslegli zaostanki na neplačani naročniki za naše skromne razmere naravnost ogromno višino. Več tisoč dinarjev nam dolgujejo naročniki, ki s tem resno ogrožajo obstoj lista. Upamo, da bosta končno tudi pri teh zamudnikih le zmagala stanovska zavest in čut odgovornosti. Čas bi res že bil!

† Dr. Ljudevit Böhm. Spet je neizprosna usoda iztrgala iz naše srede moža, ki je bil vse življenje vzorno delaven in ki mu je bila glavna vodnica vsemu prizadevanju ljubezen do domovine. V Mariboru v Dolenjskem je dne 15. marca umrl dr. Ljudevit Böhm, upokojeni direktor drž. trgovske akademije in honorarni univerzitetni profesor v Ljubljani. Rodil se je pokojnik leta 1864. v Kočevju kot sin davčnega uradnika. Filozofske studije je dokončal na dunajski univerzi, nato pa služil kot profesor več let na raznih srednjih šolah, dokler ni

leta 1898 nastopil službe na vojni pomorski akademiji na Reki, kjer je ostal 20 let. Po prevratu je odšel v domovino in bil leta 1920. imenovan za ravnatelja trgovske akademije, katero je vodil 10 let do upokojitve. Dr. Ljudevit Böhm je bil odlični pedagog, bil je pa tudi plodovit strokovni pisatelj in publicist ter odlični propagator narodnega gospodarstva. Deloval je v najrazličnejših strokovnih in narodnih društvih. Bil je za svoje zasluge ponovno odlikovan z našimi in tujimi odlikovanji. Kot požrtvovalen društveni delavec, vzoren šolnik in plemenit človek, si je blagi pokojnik, ki je bil vsa leta zvest naročnik našega lista, zagotovil trajen, časten spomin!

Jubilej zaslužnega javnega delavca. Dne 18. marca je praznoval šestdesetletnico rojstva ravnatelj ljubljanske srednje tehnične šole, g. Josip Reisner. Jubilar, ki spada med najodličnejše slovenske vzgojitelje, se je marljivo udeleževal kot vzoren prosvetni delavec tudi izven šol. Še pod Avstrijo je spisal odlične učne knjige za fiziko in kemijo in z njimi postavil temelje slovenski terminologiji v teh panogah. Kot predsednik Dramatičnega društva v Ljubljani je živahno in uspešno deloval na prosvetnem polju, kot predavatelj in vodja izobraževalnih tečajev si je pridobil velike zasluge. Nastopal je pa g. ravnatelj Reisner dolga leta tudi kot javni politični delavec. Bil je občinski svetnik v Ljubljani, zastopnik mesta v dež. šolskem svetu, kesneje tudi deželni poslanec. Takrat je sestavil znamenito spomenico za razširitev obrtne šole v popolno tehnično srednjo šolo. Po prevratu je bil ljubljanski poslanec v ustavotvorni skupščini, kasneje v narodni skupščini, kjer je odločilno sodeloval pri sprejetju uradniškega zakona iz leta 1923. Ob ti priliki si je s svojim globokim strokovnim znanjem in praktičnimi izkušnjami pridobil velikih zaslug za vse drž. uslužbenstvo. Da ta zakon ni okrnil poglobitvini naših pravic, je ravno zasluga ravn. Reisnerja. Zato ga v vrstah državnega nameštstva vsi brez razlike spoštujejo in cenijo ter mu ob šestdesetletnici iskreno čestitajo in žele še mnogo plodnih srečnih let v korist vsega našega stanu! Tem čestitkam se pridružuje tudi naš list, čigar zvesti naročnik je g. ravnatelj Reisner že od početka.

Prometni minister osebju. Vsem uslužbencem prometnega ministrstva je minister g. ing. Dimitrijevič Vujić poslal javno zahvalo naslednje vsebine: »Z veseljem sem

Članom Društva upokojen. učiteljstva!

Društvo upok. učiteljstva v Ljubljani ima svoj redni letni obč. zbor v četrtek, 4. aprila popoldne ob pol 4. uri pri Novem svetu z običajnim dnevnim redom. Ob neklepčnosti, se vrši občni zbor pol ure kasneje pri vsakem številu članstva prav tam.

Društvo je nekako podporno društvo s posmrtnino, h kateremu lahko pristopi vsak državni upokojenec(-nka) in njih soproge, torej ne le učitelji. Prvo leto po upokojitvi znaša pristopnina malenkost dobrih 20 Din z vsem skupaj, za zakonske pare pa pride še nekaj malega manj. Po enem letu upokojitve je treba doplačati po tem letu zamujene smrtne primere à 6 Din. Lani je umrlo 6 članov, a nanovo jih je pristopilo 19. Število članstva se suče okrog 360—370. Lahko bi jih pa bilo tudi 1000, ko bi se vsi drž. upokojenci zavedali važnosti namena, ki ga ima društvo. Seveda, če bi se dvignilo število članstva, bi potem znašala tudi posmrtnina lepo vsoto, ki bi prišla postavnim dedičem kaj prav ob tem že itak žalostnem primeru, kaj še le, če je v hiši pomanjkanje. Zdaj znaša posmrtnina okrog 2200 Din, ki se takoj izplača po predložitvi sprejemnice po umrlem, saj društvo razpolaga s prav čednim društvenim fondom, da takoj zadosti društvenim pra-

vilom. Prijavite svoj pristop k društvu po upokojitvi in ne odlašajte, saj s tem zapustite lep prihranek svojim potomcem.

L. P.

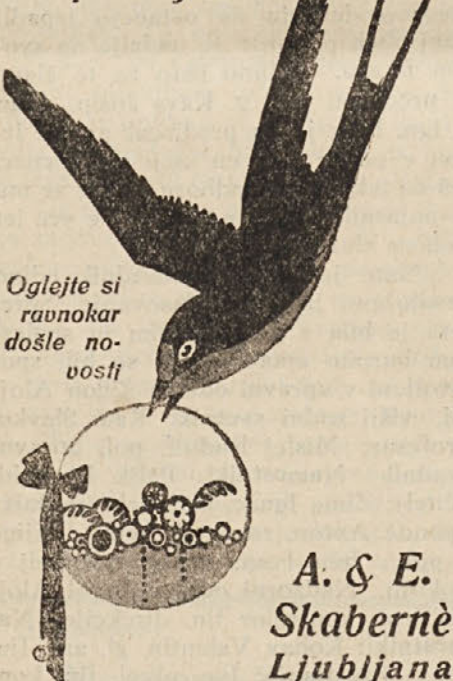
Iz organizacij

Upokojenci — pozor! Vse državne upokojence in upokojenke opozarjamo na današnji oglas »Društva drž. upokojencev(enk) v Ljubljani«, ki vabi člane na svoj redni občni zbor. Udeležite se ga polnoštevilno! Vabljeni so vsi člani, pristop je pa dovoljen tudi še nečlanjenim tovarišem — drž. upokojencem, da se sami uverijo o plodnosnem in vselej požrtvovalnem delovanju organizacije v korist celokupnega stanu drž. upokojencev.

Občni zbor poštne uslužbenice. V nedeljo dne 7. aprila bo imela dravska sekcija Združenja p. t. t. uslužbenice kraljevine Jugoslavije v Ljubljani svoj redni letni občni zbor. Zborovanje se vrši v dvorani restavracije pri Levu v Ljubljani, Gospodarska cesta 16, in se prične ob 14. uri. Dnevni red je običajen.

Oblike kemično čisti, barva, plislra in lika tovarna J. O. S. REICH.

Pomlad prihaja!

Oglejte si ravnakar došle novosti

A. & E. Skabernè Ljubljana

Poravnajte naročnino!

Priporočamo trdko M. Tičar, Ljubljana za nakup vseh pisarniških in šolskih potrebščin.

KNJIGARNA

Ljubljana
Franciščanska 6
Telefon št. 3397

Maribor
Tyrševa ulica 44
Telefon št. 2628

Račun poštne hranilnice št. 10.764

Učiteljske tiskarne

priporoča cenjenemu občinstvu svojo zalogo vseh pisarniških in šolskih potrebščin. Lastna izdelovalnica šolskih zvezkov. Knjigarna sprejema naročbe na knjige iz inozemstva, na vse domače in inozemske liste, revije itd. Velika izbira pisemskega papirja, razglednic in slik. Cene solidne! Postrežba točna! Zahtevajte cenik!

Manufakturna trgovina

FABIJANI & JURJOVEC

LJUBLJANA — STRITARJEVA ULICA 5

Priporoča svojo veliko izbiro volnenega blaga za gospode in dame. Belo blago za različno perilo v poljubni širini. Krasna zaloga zastorov in preprog. (Pliš, tapetari itd.) — Puh perje, kapok, volna, žima vedno v zalogi. Blago je iz prvovrstnih angleških in čeških tovarn. Gospodom uradnikom proti takojšnjemu plačilu 10% popusta.

Kr. dvorni dobavitelj

ANTON VERBIČ, Ljubljana

Delikatose Telefon 2673 Špecerija

Najnižje cene! Sveže blago! Skrbna postrežba!

Zadruga državnih uslužbencev za nabavo potrebščin, Ljubljana

Vodnikov trg št. 5.

F. Z. Z. O. Z.

Telefon št. 2421.

Državni uslužbenci!

Vaša nakupovalnica mora biti edino zadržna prodajalna. V zalogi ima vedno sveže specerijsko blago. Dostava na dom brezplačna. Preskrbuje kurivo, posreduje nakup manufakturnega blaga pri Zadrugi državnih železničarjev in pri tvrdki Teokarovič.

Širite zadržno misel med svojimi tovariši!